

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 772

Warszawa, 22 maja 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o specjalnych strefach rolniczych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jarosława Sachajkę.

(-) Barbara Bartuś; (-) Zbigniew Bogucki; (-) Krzysztof Cieciora; (-) Władysław Dajczak; (-) Magdalena Filipek-Sobczak; (-) Anna Gembicka; (-) Fryderyk Sylwester Kapinos; (-) Janusz Kowalski; (-) Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk; (-) Anna Kwiecień; (-) Grzegorz Lorek; (-) Dariusz Matecki; (-) Marlena Małąg; (-) Jerzy Materna; (-) Jarosław Sachajko; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Paweł Szrot; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Andrzej Śliwka; (-) Robert Telus.

USTAWA

z dnia

o specjalnych strefach rolniczych

Art. 1. Ustawa określa zasady i tryb ustanawiania specjalnych stref rolniczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzania takimi strefami oraz szczególne zasady i warunki prowadzenia na ich terenie działalności rolniczej.

Art. 2. Specjalną strefą rolniczą, zwaną dalej „strefą”, jest wyodrębniona zgodnie z przepisami ustawy, część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na której terenie może być prowadzona działalność rolnicza na zasadach określonych ustawą.

Art. 3. Strefa może być ustanowiona w celu ułatwienia prowadzenia produkcji rolnej na części terytorium kraju, w szczególności przez:

- 1) przyspieszenie postępowań dotyczących wydawania decyzji umożliwiających realizację obiektów związanych z produkcją rolną,
- 2) zwiększenie konkurencyjności polskiej produkcji rolnej oraz polskich produktów rolnych,
- 3) rozwój eksportu polskich produktów rolnych,
- 4) zwiększenie możliwości przetwarzania polskich produktów rolnych,
- 5) tworzenie nowych miejsc pracy.

Art. 4. 1. Strefę może ustanowić w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw rolnictwa. W rozporządzeniu tym określa się:

- 1) nazwę, teren i granice strefy,
- 2) okres, na jaki ustanawia się strefę - biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia realizacji celów, o których mowa w art. 3, na terenie obejmowanym strefą.

2. Wniosek w sprawie ustanowienia strefy składa grupa co najmniej 5 rolników oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa reprezentujący Skarb Państwa. Do wniosku załącza się porozumienie zawarte pomiędzy rolnikami oraz Krajowym Ośrodkiem

Wsparcia Rolnictwa, zawierające szczegółowy opis planowanych przedsięwzięć na strefie oraz informację o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) maksymalną wielkość pomocy publicznej, którą można udzielić podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy,
- 2) warunki udzielania pomocy publicznej podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy,
- 3) warunki uznawania wydatków za wydatki poniesione na inwestycję na terenie strefy, a także ich minimalną wysokość

- biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia zgodności udzielonej pomocy z prawem Unii Europejskiej.

Art. 5. Strefa może być ustanowiona wyłącznie na gruntach stanowiących własność stron porozumienia, o którym mowa w art. 4 ust. 2, Skarbu Państwa, jednoosobowej spółki Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego albo związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa. Ustanowienie strefy wymaga zgody podmiotów będących właścicielami gruntów.

Art. 6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, mając na względzie realizację celów, o których mowa w art. 3, może, na wniosek Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz grupy rolników stanowiącej co najmniej połowę tworzących strefę, w drodze rozporządzenia, znieść strefę przed upływem okresu, na jaki została ona ustanowiona, lub połączyć strefy.

Art. 7. Zarządzającym strefą jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Art. 8. Do zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jako zarządzającego należy – prowadzenie - zgodnie z planem rozwoju strefy, regulaminem strefy, oraz przepisami prawa - działań zmierzających do rozwoju działalności rolniczej prowadzonej na terenie strefy.

Art. 9. 1. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ustanawia plan rozwoju strefy, uwzględniając porozumienie, o którym mowa w art. 4 ust. 2.

2. Plan rozwoju strefy określa w szczególności cele ustanowienia strefy, działania służące osiągnięciu tych celów oraz obowiązki zarządzającego dotyczące działań zmierzających do osiągnięcia celów ustanowienia strefy i terminy wykonania tych obowiązków.

Art. 10. 1. Sposób wykonywania zarządu określa regulamin strefy.

2. Regulamin strefy wydaje zarządzający. Wydanie oraz zmiana regulaminu strefy wymaga zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Art. 11. Działalność w Strefie może prowadzić podmiot:

- 1) będący osobą fizyczną, jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, albo osobą prawną, który w ramach działalności rolniczej prowadzi gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej;
- 2) będący grupą producentów rolnych uznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1145) albo organizacją producentów uznaną na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.);
- 3) który wykonuje działalność gospodarczą w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania, wpisany do centralnego rejestru podmiotów działających na rynku artykułów rolno-spożywczych, o którym mowa w art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1980);
- 4) będący producentem wina w rozumieniu art. 2 pkt 23 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 550), który wyrabia wino lub moszcz z winogron pozyskanych wyłącznie z upraw winorośli wpisanych do

ewidencji winnic położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy;

- 5) będący spółdzielnią rolników w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. z 2018 r., poz. 2073);
- 6) będący podmiotem, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088 i 1234);
- 7) będący spółką handlową, w której akcje lub udziały posiada przynajmniej jeden z podmiotów wskazanych w pkt 1–6.

Art. 12. 1. W strefie dopuszcza się realizację inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem że nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego, a rada gminy podjęła uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania.

2. Warunek niesprzeczności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest spełniony, jeżeli lokalizacja inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania będzie miała miejsce na terenach, dla których przewidziano kierunek zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją.

Art. 13. 1. Inwestor zamierzający prowadzić działalność w strefie występuje, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania do właściwej rady gminy.

2. Rada gminy podejmuje uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, albo odmowie ustalenia tej lokalizacji w terminie 60 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku, o którym mowa w ust. 1. Rada gminy, podejmując uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, bierze pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. Jeżeli uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, nie może być podjęta w terminie określonym w ust. 2, przewodniczący rady gminy jest obowiązany w tym terminie powiadomić inwestora, podając powody opóźnienia oraz wskazując nowy termin podjęcia tej uchwały, nie dłuższy jednak niż 30 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 2.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) mapę zasadniczą albo, w przypadku jej braku, mapę ewidencyjną, pochodzącą z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, obejmujące teren, którego wniosek dotyczy, wraz z obszarem, na który inwestycja będzie oddziaływać, w skali 1:500 albo 1:1000 w postaci:
 - a) elektronicznej – w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych albo
 - b) papierowej;
- 2) określenie granic terenu objętego wnioskiem;
- 3) opis planowanej inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania;
- 4) analizę powiązania inwestycji z uzbrojeniem terenu;
- 5) opis planowanego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakterystyki zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym przeznaczenia projektowanych obiektów budowlanych, przedstawione w formie opisowej i graficznej,
- 6) wskazanie nieruchomości, według katastru nieruchomości oraz księgi wieczystej, jeżeli została założona, na których mają być zlokalizowane obiekty;
- 7) wskazanie, w jakim zakresie planowana inwestycja nie uwzględnia ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w przypadku wniosku dotyczącego lokalizacji inwestycji na terenie, dla którego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- 8) wskazanie, że planowana inwestycja nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz nie jest sprzeczna z uchwałą o utworzeniu parku kulturowego.

5. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 1, nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 4, wójt (burmistrz, prezydent miasta) wzywa do usunięcia braków formalnych, wskazując termin na ich usunięcie, nie dłuższy niż 14 dni, pouczając

jednocześnie, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

6. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza ten wniosek wraz z dołączonymi do niego dokumentami w Biuletynie Informacji Publicznej, a jeżeli gmina nie posiada Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej gminy, określając formę, miejsce i termin składania uwag do wniosku, liczony od dnia zamieszczenia. Informację o zamieszczeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) podaje do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na obszarze gminy.

7. Uwagi do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnosi się w postaci papierowej albo elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia wniosku w Biuletynie Informacji Publicznej albo na stronie internetowej gminy.

8. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie później niż w terminie 3 dni od dnia zamieszczenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w Biuletynie Informacji Publicznej, a jeżeli gmina nie posiada Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej gminy, powiadamia o możliwości przedstawiania opinii:

- 1) gminną lub inną właściwą, w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029 i 2739), komisję urbanistyczno-architektoniczną;
- 2) ministra właściwego do spraw zdrowia – w odniesieniu do inwestycji zlokalizowanych na obszarach, którym został nadany status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 151, 1688 i 1692);
- 3) dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w odniesieniu do inwestycji obejmujących wykonanie urządzeń wodnych;

- 4) organ właściwy w sprawach ochrony gruntów rolnych – w odniesieniu do gruntów rolnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82);
- 5) właściwy organ Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – w odniesieniu do nieruchomości, na których znajdują się urządzenia melioracji wodnych;
- 6) dyrektora właściwej regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – w odniesieniu do gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa;
- 7) właściwy organ nadzoru nad gospodarką leśną – w odniesieniu do gruntów leśnych innych niż określone w pkt 6;
- 8) właściwego zarządcę terenów kolejowych – w odniesieniu do obszarów kolejowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2023r., poz. 1786, 1720 i 2029);
- 9) właściwego zarządcę infrastruktury kolejowej – w odniesieniu do linii kolejowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- 10) właściwy dla proponowanej lokalizacji inwestycji organ prowadzący kataster nieruchomości – w zakresie kolizji przebiegu planowanej inwestycji z uzbrojeniem terenu;
- 11) właściwego wojewodę, marszałka województwa oraz starostę – w zakresie zadań rządowych albo samorządowych, służących realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 39 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – w odniesieniu do terenów nieobjętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego;
- 12) Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego – w odniesieniu do obiektów budowanych na terenach pozostających w zasięgu ograniczeń wysokości zabudowy na lotnisku i w jego otoczeniu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 2110);
- 13) właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska – w odniesieniu do form ochrony przyrody, w przypadku inwestycji, dla których nie było wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;

- 14) właściwego dla miejsca lokalizacji inwestycji komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej dotyczącymi w szczególności zapewnienia wody do celów przeciwpożarowych i dojazdu dla pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 i 2127) dotyczącymi lokalizacji inwestycji od obiektów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
 - 15) dyrektora właściwego urzędu morskiego – w odniesieniu do obszarów pasa technicznego, pasa ochronnego, morskich portów i przystani, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 960, 1688 i 2029);
 - 16) starostę – w odniesieniu do terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy;
 - 17) właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
 - 18) operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego w zakresie sposobu zagospodarowania gruntów leżących w odległości nie większej niż 40 metrów od osi istniejącej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć, w przypadku gdy górne napięcie tej linii elektroenergetycznej jest równe co najmniej 220 kV;
 - 19) właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 20) właściwy organ nadzoru górniczego w zakresie zagospodarowania terenów górniczych;
 - 21) zarząd województwa w zakresie uwzględnienia wyników audytu krajobrazowego, o którym mowa w art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
 - 22) Ministra Obrony Narodowej – w odniesieniu do inwestycji mogących oddziaływać na tereny zamknięte niezbędne dla obronności państwa określone na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752) oraz na ich strefy ochronne, o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
9. Organy i podmioty, o których mowa w ust. 8, przekazują opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania powiadomienia. Nieprzekazanie opinii w tym terminie uznaje się za brak

zastrzeżeń. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje inwestorowi do wiadomości opinię nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania tej opinii.

10. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie później niż w terminie 3 dni od dnia zamieszczenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 w Biuletynie Informacji Publicznej, a jeżeli gmina nie posiada Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej gminy, występuje o uzgodnienie wniosku z właściwym:

- 1) organem administracji geologicznej – w odniesieniu do terenów występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz przestrzeni objętych wyznaczonymi terenami górniczymi dla kopalin stanowiących przedmiot działalności wydobywczej;
- 2) wojewódzkim konserwatorem zabytków – w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych formami ochrony konserwatorskiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2023 r. poz. 840, 951, 1688, 1904) oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków lub wykazie, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 474);
- 3) zarządcą drogi – w zakresie, w jakim projektowana inwestycja przebiega przez nieruchomości wchodzące w skład pasa drogowego, przylega do nieruchomości wchodzących w skład pasa drogowego lub powoduje ograniczenia w sposobie zagospodarowania pasa drogowego.

11. Organy, o których mowa w ust. 10, dokonują uzgodnień w terminie 21 dni od dnia otrzymania wystąpienia, o którym mowa w ust. 10. Nieprzedstawienie stanowiska w tym terminie uznaje się za uzgodnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje inwestorowi do wiadomości stanowisko nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania stanowiska w tej sprawie.

12. Do czasu podjęcia uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, inwestor może modyfikować wniosek, o którym mowa w ust. 1. Modyfikacja tego wniosku może wynikać w szczególności ze zgłoszonych uwag, uzyskanych opinii oraz dokonanych uzgodnień.

13. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy projekt uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, wraz z opiniami i uwagami oraz

wynikiem dokonanych uzgodnień. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy terenu, na którym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada również opracowanie ekofizjograficzne oraz prognozę oddziaływania na środowisko, sporządzone na potrzeby tego planu.

14. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie później niż w terminie 3 dni od dnia podjęcia przez radę gminy uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, przekazuje ją inwestorowi wraz z informacją o nieprzedstawieniu opinii lub stanowiska w wyznaczonym terminie.

15. Ustalenie lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, nie może być uzależnione od zobowiązania inwestora do spełnienia świadczeń lub warunków niewynikających z odrębnych przepisów.

Art. 14. 1. Uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust.1, wiąże organ wydający pozwolenie na budowę.

2. W odniesieniu do określonej strefy rada gminy może podjąć więcej niż jedną uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1

3. W przypadku gdy na podstawie uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, zostanie wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, pozostałe uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, wydane w odniesieniu do tego samego terenu wygasają.

4. Ilekroć w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r., poz. 682 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 z późn. zm.) jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12. ust. 1

5. W przypadku realizacji inwestycji w strefie do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1.

Art. 15. W ustawie z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U z 2022 r., poz. 507 i 1688), w art. 2 ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2)nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych lub specjalnych stref rolniczych, lub”

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa o specjalnych strefach rolniczych ma na celu zwiększenie konkurencyjności polskiego rolnictwa oraz ułatwienie prowadzenia nowych inwestycji rynku rolnego.

Wprowadzenie specjalnych stref rolniczych stanowi nowatorski instrument, mający na celu stworzenie sprzyjającego środowiska dla rozwoju nowoczesnej produkcji rolnej na wyznaczonych obszarach kraju. Skrócenie procedur administracyjnych i ułatwienie lokalizacji inwestycji w strefach umożliwi realizację nowoczesnych obiektów związanych z produkcją rolną. Poprzez eliminację zbędnych biurokratycznych przeszkód, umożliwi to szybsze inwestowanie w nowoczesne technologie i infrastrukturę rynku rolnego. Specjalne strefy rolnicze mają sprzyjać wzrostowi konkurencyjności polskiej produkcji rolnej poprzez stworzenie warunków do efektywnego wykorzystania nowoczesnych technologii, innowacji i najlepszych praktyk rolniczych. W rezultacie oczekuje się podniesienia jakości polskich produktów rolnych na rynku krajowym i międzynarodowym. Dodatkowo, poprzez stymulowanie inwestycji w specjalnych strefach rolniczych, ułatwia się wzrost produkcji rolniczej, co może przyczynić się do zwiększenia podaży eksportowej polskich produktów rolnych. Działania te mogą przyczynić się do poprawy pozycji Polski na rynkach międzynarodowych.

Ułatwienie działalności w ramach specjalnych stref rolniczych będzie sprzyjać rozwijaniu przemysłu przetwórczego związanego z produkcją rolną. Ułatwienie dostępu do nowoczesnej infrastruktury przetwórczej może zwiększyć wartość dodaną produktów rolnych, co wpłynie korzystnie na rozwój tego sektora gospodarki. Jednocześnie inwestycje i rozwój nowoczesnej produkcji rolnej w specjalnych strefach rolniczych przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy, zarówno bezpośrednio w sektorze rolnym, jak i pośrednio w sektorach wspierających. W efekcie, ustanowienie specjalnych stref rolniczych wpisuje się w strategię tworzenia trwałych miejsc zatrudnienia.

Umożliwienie realizacji inwestycji bez konieczności wcześniejszego uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego daje uczestnikom rynku rolnego większą elastyczność w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. W warunkach dynamicznie zmieniającego się otoczenia gospodarczego, umożliwienie inwestycji bez nadmiernych

ograniczeń planistycznych sprzyja szybkiemu reagowaniu na potrzeby rynku. Zniesienie wymogu istnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla inwestycji w produkcję artykułów rolno-spożywczych może stanowić dodatkową zachętę dla przedsiębiorców do ulokowania swoich inwestycji w specjalnych strefach rolniczych. To z kolei wspiera rozwój obszarów wiejskich i zwiększa atrakcyjność inwestycyjną. Jednocześnie fakt tworzenia strefy przez ministra właściwego do spraw rolnictwa zapewnia, że obszary przeznaczone na strefy nie będą lokalizowane w obszarach, w których byłoby to uciążliwe dla mieszkańców. Wymóg niesprzeczności inwestycji ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zapewnia, że planowane inwestycje w specjalnych strefach rolniczych będą zgodne z długofalową wizją rozwoju danego obszaru. Pozwala to na harmonijny rozwój i integrowanie nowoczesnej produkcji rolnej z oczekiwaniami mieszkańców obszarów wiejskich. Umożliwi to również skoncentrowanie działań inwestycyjnych w obszarach, które są odpowiednie pod względem rolniczym, jednocześnie chroniąc te obszary przed nadmierną urbanizacją.

Przyjęte rozwiązanie wspiera zrównoważony rozwój sektora rolno-spożywczego, umożliwiając nowoczesne inwestycje w produkcję artykułów rolno-spożywczych, co może przyczynić się do wzrostu konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym.

Ustawa o specjalnych strefach rolniczych jest kluczowym narzędziem wspierającym rozwój nowoczesnej produkcji rolnej w Polsce, przyczyniając się do wzrostu konkurencyjności sektora rolniczego, zwiększenia eksportu i tworzenia nowych miejsc pracy.

Zakłada się, że projektowane zmiany mogą przyczynić się do poprawy sytuacji budżetu państwa w związku ze zwiększeniem wpływów związanych z tworzeniem nowych inwestycji rynku rolnego. Trudno jest wskazać w odniesieniu do projektowanej regulacji kwoty ewentualnych wpływów do budżetu państwa, będą one zależały od skali zainteresowania ze strony rolno-spożywczej tego typu inwestycjami oraz czasu realizacji inwestycji. Projekt ustawy nie będzie generował kosztów finansowych po stronie budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowane zmiany będą miały pozytywne skutki społeczne, poprzez niwelowanie konfliktów społecznych, które pojawiają się na tle realizacji tego typu

inwestycji. Powstanie specjalnych stref w miejscach do tego wyznaczonych, nie będzie powodowało uciążliwości dla pozostałych mieszkańców, a jednocześnie przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego państwa.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 strefę będzie mógł ustanowić w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw rolnictwa. W rozporządzeniu ustanawiającym strefę będzie musiała być określona jej nazwa, teren i granica strefy, okres, na jaki ustanawiana będzie strefa.

Zgodnie z upoważnieniem z art. 4 ust. 3 Rada Ministrów będzie zobowiązana do określenia, w drodze rozporządzenia maksymalnej wielkości pomocy publicznej, którą można udzielić podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy, warunków udzielania pomocy publicznej podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy, warunków uznawania wydatków za wydatki poniesione na inwestycję na terenie strefy, a także ich minimalną wysokość. Przy wydawaniu niniejszego rozporządzenia Rada Ministrów powinna kierować się koniecznością zapewnienia zgodności udzielonej pomocy z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy wymaga notyfikacji i akceptacji Komisji Europejskiej, ze względu na wynikającą z niego pomoc publiczną.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 10 czerwca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1152/24

SEKRETARIAT Z-OY SZEFANIS

L.dz. DS. 1120.228.2024

Data wpływu 11.06.2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o specjalnych strefach rolniczych (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Jarosław Sachajko)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do umożliwienia ustanawiania specjalnych stref rolniczych (dalej jako „SSR”). Projektowana ustawa określa m.in. zasady i procedurę ustanowienia SSR, tryb wydawania zgody na lokalizację inwestycji w ramach SSR, zasady zarządzania takimi strefami oraz szczególne zasady i warunki prowadzenia na ich terenie działalności rolniczej.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Przeprowadzenie oceny projektu wymaga uwzględnienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko¹, dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko², a także art. 49 oraz art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej jako „TfUE”).

¹ Dz. Urz. UE L 26 z 28.1.2012, s. 1.

² Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001, s. 30.

2.1. Dyrektywa 2011/92 wymaga zapewnienia podlegania przedsięwzięć mogących powodować znaczące skutki w środowisku, m.in. z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji, wymogowi uzyskania zezwolenia na inwestycję i oceny w odniesieniu do ich skutków na środowisko, przed udzieleniem zezwolenia (art. 2 ust. 1). Załącznik I do dyrektywy 2011/92 precyzuje, jakie inwestycje muszą bezwzględnie podlegać ocenie oddziaływania, natomiast załącznik II wskazuje te rodzaje inwestycji, co do których państwa członkowskie muszą ustalić, czy podlegają one ocenie oddziaływania. W tym ostatnim przypadku państwa członkowskie dokonują tego ustalenia za pomocą badania indywidualnego przedsięwzięcia, progów/kryteriów ustalonych przez państwo członkowskie lub obydwu tych procedur (art. 4 dyrektywy 2011/92). Załącznik I wskazuje wśród inwestycji podlegających ocenie m.in. urządzenia do intensywnej hodowli drobiu lub świń (powyżej określonych tamże poziomów hodowli), natomiast załącznik II – szereg przedsięwzięć z zakresu rolnictwa, leśnictwa i akwakultury (przedsięwzięcia dotyczące restrukturyzacji obszarów wiejskich; przedsięwzięcia w celu wykorzystania nieużytków i obszarów półnaturalnych do intensywnego użytkowania rolnego; przedsięwzięcia zarządzania wodą w rolnictwie, włączając nawadnianie i meliorację; wstępne zalesianie i wycinanie lasów w celu zamiany przeznaczenia gruntów; urządzenia do intensywnej hodowli żywca [przedsięwzięcia niewymienione w załączniku I]; intensywna hodowla ryb; rekultywacja terenów z morza), jak również przemysłu spożywczego (wytwarzanie olejów i tłuszczów roślinnych i zwierzęcych; pakowanie i puszkowanie produktów zwierzęcych i roślinnych; produkcja produktów mleczarskich; browary i słodownie; wytwarzanie wyrobów cukierniczych i syropów; urządzenia do uboju zwierząt; urządzenia przemysłowe do wytwarzania skrobi; zakłady przetwórstwa ryb i tranu; cukrownie).

2.2. Dyrektywa 2001/42/WE wymaga, aby w odniesieniu do określonych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, została przeprowadzona ocena tego wpływu. Zgodnie z art. 3 tej dyrektywy ocena taka jest wymagana w przypadku wszystkich planów i programów, które są przygotowane m.in. dla rolnictwa, planów zagospodarowania przestrzennego lub użytkowania gruntu i które ustalają ramy dla przyszłego zezwolenia na inwestycję, dotyczącego projektów wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy 2011/92. Jeżeli takie plany lub programy określają użytkowanie małych obszarów na poziomie lokalnym, wymagają one oceny wpływu na środowisko tylko w przypadku, gdy państwa członkowskie stwierdzają, że mogą one potencjalnie powodować znaczący wpływ na środowisko (art. 3 ust. 3 dyrektywy 2001/42).

2.3. Artykuł 49 TfUE przewiduje m.in., że ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego są zakazane. Zgodnie z tym przepisem swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie

przedsiębiorstwami na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli. Zgodnie z art. 38 ust. 2 TfUE zasady przewidziane w celu ustanowienia lub funkcjonowania rynku wewnętrznego (a więc również art. 49 TfUE) stosują się do produktów rolnych.

2.4. Artykuł 107 TfUE przewiduje, że – z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach – wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Projekt dotyczy m.in. zasad lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania. Obejmuje więc niektóre przedsięwzięcia określone w załącznikach I i II do dyrektywy 2011/92, a zatem podlegające na jej mocy ocenie oddziaływania na środowisko. Tymczasem projektowana procedura ustalenia lokalizacji inwestycji pomija etap przeprowadzenia takiej oceny. Mimo że w projekcie reguluje się szczegółowo takie zagadnienia jak opinie i uzgodnienia konieczne w procedurze ustalania lokalizacji inwestycji (art. 13 projektu), a także okoliczności, które rada gminy ma wziąć pod uwagę przy wydawaniu decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji (potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego [dalej jako „studium”]), nie przewiduje się tam przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W odniesieniu do oceny planowanej inwestycji w świetle studium należy zauważyć przede wszystkim, że w świetle obowiązujących przepisów studium nie jest już sporządzane. W odniesieniu do przyjętych wcześniej studiów trzeba wskazać, że zgodnie z (nieobowiązującym już) art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym³ studium było dokumentem sporządzanym w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Jakkolwiek zagadnienia dotyczące ochrony środowiska musiały zostać wzięte pod uwagę w takim dokumencie (uchylone art. 10 ust. 1 pkt 3, art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), to oceny inwestycji w świetle studium nie można traktować jako substytutu oceny oddziaływania na środowisko, tym bardziej, że warunek niesprzeczności ze studium miałby być spełniony, jeżeli lokalizacja inwestycji miałaby miejsce na terenach, dla których przewidziano „kierunek zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją”.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 977, ze zmianami.

Artykuł 13 ust. 13 projektu przewiduje co prawda obowiązek przedłożenia przez wójta prognozy oddziaływania na środowisko, dokument ten nie stanowi jednak oceny oddziaływania inwestycji na środowisko – prognoza jest dokumentem sporządzanym na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i nie dotyczy planowanej inwestycji.

Z kolei art. 12 projektu dopuszcza realizację inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania niezależnie od ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Niezgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie ma więc stanowić przeszkody w dopuszczeniu inwestycji do realizacji. Tymczasem, zgodnie z art. 59a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴ (wdrażającej m.in. dyrektywę 2011/92), w przypadku stwierdzenia niezgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia. Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że projekt nie tylko nie przewiduje obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, ale też zakłada niestosowanie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podsumowując należy stwierdzić, że choć projekt nie przewiduje wprost uchylenia stosowania w odniesieniu do SSR obowiązków w zakresie oceny oddziaływania na środowisko, to wywiera taki skutek. Do takiego wniosku prowadzi zwłaszcza określenie szczególnej procedury lokalizacji inwestycji, wskazanie właściwego organu (rada gminy) i kryteriów, jakie ma on brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji, z pominięciem kryteriów oceny oddziaływania na środowisko. W rezultacie projekt może zostać uznany za niezgodny z art. 2 ust. 1 dyrektywy 2011/92.

3.2. W zakresie, w jakim projekt przewiduje możliwość tworzenia SSR, powinien on również przewidywać przeprowadzenie oceny wpływu ustanowienia SSR na środowisko. Pojęcie „plany i programy” w rozumieniu dyrektywy 2001/42 obejmuje bowiem plany i programy przygotowywane lub przyjmowane przez organ na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko. Jak ustalono w punkcie 3.1. niniejszej opinii, projekt zmierza do ustalenia ram dla przyszłego udzielania zezwoleń na inwestycję, dotyczących projektów wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy 2011/92. W związku z tym projekt ustawy powinien przewidywać przeprowadzenie oceny wpływu ustanowienia SSR na środowisko zgodnie z wymogami dyrektywy 2001/42. Brak takiej regulacji może

⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1094, ze zmianami.

zostać uznany za naruszenie art. 3 dyrektywy 2001/42. Artykuł 4 ust. 2 projektu przewiduje wprowadzić, że do wniosku w sprawie ustanowienia strefy inicjatorzy mają dołączyć informację o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jednak nie jest to równoznaczne z przeprowadzeniem wymaganej przez dyrektywę 2001/42 oceny wpływu na środowisko, efektem której ma być sprawozdanie spełniające określone w dyrektywie wymogi (art. 5 oraz załącznik I dyrektywy 2001/42).

Należy jednak przy tym zaznaczyć, że plany i programy określające użytkowanie małych obszarów na poziomie lokalnym wymagają oceny wpływu na środowisko tylko w przypadku, gdy państwo członkowskie stwierdzi, że mogą one potencjalnie powodować znaczący wpływ na środowisko. Takie stwierdzenie może zostać przeprowadzone poprzez rozpatrywanie każdej sprawy na zasadzie jednostkowych przypadków lub poprzez wyszczególnienie rodzajów planów i programów lub przez połączenie obu podejść. W każdym przypadku wymaga to jednak uwzględnienia określonych w dyrektywie kryteriów i nie może mieć charakteru arbitralnego wyłączenia określonej kategorii planów i programów spod reżimu dyrektywy 2001/42.

Brak wymogu przeprowadzenia oceny wpływu ustanowienia SSR na środowisko może zostać uznany za naruszenie art. 3 dyrektywy 2001/42.

3.3. Zgodnie z art. 11 pkt 4 projektu jedną z kategorii podmiotów, które mogą prowadzić działalność w ramach SSR, są producenci wina, którzy wyrabiają wino lub moszcz z winogron pozyskanych wyłącznie z upraw winorośli wpisanych do ewidencji winnic położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W zakresie, w jakim przepis ten wyklucza z możliwości prowadzenia działalności w SSR producentów wina wyrabiających wino lub moszcz z winogron pozyskanych z upraw winorośli położonych na terytoriach innych państw członkowskich, stanowi on pośrednią dyskryminację ze względu na przynależność państwową. Tego rodzaju dyskryminacyjne ograniczenie może więc – wobec braku wskazania przez projektodawców dopuszczalnego uzasadnienia odmiennego traktowania – zostać uznane za naruszenie art. 49 TfUE.

3.4. W odniesieniu do pomocy publicznej, której dotyczy art. 4 ust. 3 projektu, należy zauważyć, że przepis ten jedynie przyznaje Radzie Ministrów kompetencję do określenia wysokości i warunków pomocy, która mogłaby zostać przyznana podmiotom prowadzącym działalność w ramach SSR. Dopiero projekt określający takie warunki byłby więc projektem podlegającym notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁵.

⁵ Dz. Urz. UE L 248 z 24.9.2015, s. 9.

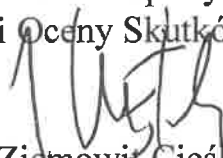
4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o specjalnych strefach rolniczych może zostać uznany za niezgodny z art. 2 dyrektywy 2011/92, art. 3 dyrektywy 2001/42 oraz art. 49 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Autor:

Marek Jaśkowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Warszawa, 10 czerwca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1153/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFAS
L. dz. ~~SP.1120.220~~ 2024
Data wpływu 11.06.2024

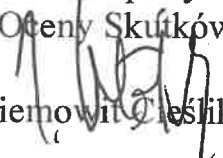
Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projektu ustawy o specjalnych strefach rolniczych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do umożliwienia ustanawiania specjalnych stref rolniczych (dalej jako „SSR”). Projektowana ustawa określa m.in. zasady i procedurę ustanowienia SSR, tryb wydawania zgody na lokalizację inwestycji w ramach SSR, zasady zarządzania takimi strefami oraz szczególne zasady i warunki prowadzenia na ich terenie działalności rolniczej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest więc projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Marek Jaśkowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Warszawa, 18 czerwca 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-1154/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEF A KS
L.dz. DS. 1700, 80, 2024
Data wpływu 20.06.2024

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

**Ocena skutków regulacji
zawartej w poselskim projekcie ustawy o specjalnych strefach rolniczych
(przed nadaniem numeru druku)¹**

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy o specjalnych strefach rolniczych jest wprowadzenie ustawy określającej zasady i tryb ustanawiania specjalnych stref rolniczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzania takimi strefami oraz szczególne zasady i warunki prowadzenia na ich terenie działalności rolniczej (art. 1 projektowanej ustawy).

Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, ma ona na celu zwiększenie konkurencyjności polskiego rolnictwa oraz ułatwienie prowadzenia nowych inwestycji rynku rolnego. W ocenie składających projekt wprowadzenie „specjalnych stref rolniczych stanowi nowatorski instrument mający na celu stworzenie sprzyjającego środowiska dla rozwoju nowoczesnej produkcji rolnej na wyznaczonych obszarach kraju”². Zdaniem projektodawcy „skrócenie procedur administracyjnych”³ i ułatwienie lokalizacji inwestycji w strefach umożliwi realizację nowoczesnych obiektów związanych z produkcją rolną”.

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-151/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: pos. Jarosław Sachajko.

² Należy odnotować, że w Polsce obowiązuje ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1604). Wskazana ustawa określa zasady i tryb ustanawiania specjalnych stref ekonomicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzania takimi strefami oraz szczególne zasady i warunki prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej. Jak się wydaje projekt ustawy był wzorowany na wskazanym wyżej akcie prawnym.

³ W projekcie posłużono się ogólnikowym stwierdzeniem „procedur administracyjnych”, podczas gdy wymagane byłoby doprecyzowanie tej kwestii oraz wykazanie czasu trwania „tych” procedur.

Projekt ustawy ma rozwiązać problem „zbędnych biurokratycznych przeszkód”⁴, a przez to umożliwić szybsze inwestowanie w nowoczesne technologie i infrastrukturę rynku rolnego. Projektodawca wskazuje także, że „specjalne strefy rolnicze mają sprzyjać wzrostowi konkurencyjności polskiej produkcji rolnej poprzez stworzenie warunków do efektywnego wykorzystywania nowoczesnych technologii, innowacji i najlepszych praktyk rolniczych”.

Ponadto, jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, oczekuje się podniesienia jakości polskich produktów rolnych na rynku krajowym i międzynarodowym. Przez stymulowanie inwestycji w specjalnych strefach rolniczych ma zostać ułatwiony wzrost produkcji rolniczej, co może przyczynić się do zwiększenia podaży eksportowej polskich produktów rolnych. Działania te, zdaniem składających projekt, mogą przyczynić się do poprawy pozycji Polski na rynkach międzynarodowych.

Jako skutek uchwalenia ustawy wskazano, iż ułatwienie działalności w ramach specjalnych stref rolniczych będzie sprzyjać rozwijaniu przemysłu przetwórczego związanego z produkcją rolną. Podkreślono, że inwestycje i rozwój nowoczesnej produkcji rolnej w specjalnych strefach rolniczych przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy, zarówno bezpośrednio w sektorze rolnym, jak i pośrednio w sektorach wspierających⁵.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

Jak wynika z projektowanego art. 2, specjalną strefą rolniczą ma być wyodrębniona zgodnie z przepisami projektowanej ustawy część terytorium

⁴ W projekcie ustawy nie doprecyzowano o jakie przeszkody chodzi.

⁵ W projekcie ustawy nie doprecyzowano jak efekt ten zostanie osiągnięty i zweryfikowany, ale można porównawczo wskazać, że w zakresie stref ekonomicznych w literaturze podaje się, że: „Funkcjonowanie przedsiębiorstw w ramach specjalnych stref ekonomicznych stwarza szansę ożywienia gospodarczego wielu obszarów Polski, a co za tym idzie ograniczenia rozmiarów bezrobocia i ubóstwa. Stwarza także szansę skoku cywilizacyjnego poprzez absorpcję nowych technologii, zwiększania konkurencyjności gospodarki narodowej i jej powodzenia w warunkach globalizacji. Tak np. Z. Dobrowolski, *Prawne uwarunkowania funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce*, PWSZ IPIA Studia Lubuskie 2008, t. IV, s. 212. Por. M. Narojek, *Specjalne strefy ekonomiczne jako instrument polityki regionalnej państwa*, https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/3266/1/08_Monika%20NAROJEK.pdf; D. Staniszewski, *Prawne i praktyczne aspekty funkcjonowania rad rozwoju obszaru gospodarczego*, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska* 2023, Nr 1, s. 161 i n. Zob. też o specyfice systemu funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych w Polsce np. T. Dorożyński, J. Świerkocki, *Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce. Doświadczenia i perspektywy*, Łódź 2022, *passim*.

Rzeczypospolitej Polskiej, na której terenie może być prowadzona działalność rolnicza na zasadach określonych projektowaną ustawą. Projektowane regulacje określają m.in., że strefa może być ustanowiona w celu ułatwienia prowadzenia produkcji rolnej na części terytorium kraju, w szczególności przez: przyspieszenie postępowań dotyczących wydawania decyzji umożliwiających realizację obiektów związanych z produkcją rolną; zwiększenie konkurencyjności polskiej produkcji rolnej oraz polskich produktów rolnych; rozwój eksportu polskich produktów rolnych; zwiększenie możliwości przetwarzania polskich produktów rolnych i tworzenie nowych miejsc pracy (projektowany art. 3).

Skutkiem wprowadzenia ustawy będzie m.in. powstanie stref rolniczych.

Strefę może ustanowić w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw rolnictwa ⁶ (projektowany art. 4). Projektowane przepisy dookreślają zakres rozporządzenia i podmioty, które mogą złożyć wniosek o ustanowienie strefy (wniosek w sprawie ustanowienia strefy składa grupa co najmniej 5 rolników oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa reprezentujący Skarb Państwa), a także elementy wniosku (np. porozumienie pomiędzy rolnikami oraz Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, zawierające szczegółowy opis planowanych przedsięwzięć w strefie). Docelowo Rada Ministrów ma w drodze rozporządzenia określić np. maksymalną wielkość pomocy publicznej, której można udzielić podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy.

Konsekwencją uchwalenia ustawy będzie zatem rozszerzenie kompetencji ministra właściwego do spraw rolnictwa, który będzie mógł ustanowić strefę w drodze rozporządzenia. Skutkiem wprowadzenia ustawy będzie także konieczność wydania przez Radę Ministrów odpowiedniego rozporządzenia.

Warto przy tym odnotować, że ustawa nie definiuje pojęcia „rolnika”, który jest uprawniony do złożenia wniosku, co może powodować trudności interpretacyjne. Przykładowo bowiem zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego⁷ za rolnika indywidualnego uważa się osobę fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie

⁶ Jak wyjaśniono w uzasadnieniu do projektu ustawy fakt tworzenia strefy przez ministra właściwego do spraw rolnictwa ma zapewnić, że obszary przeznaczone na strefy nie będą lokalizowane na obszarach, w których byłoby to uciążliwe dla mieszkańców.

⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 423.

przekracza 300 ha, posiadającą kwalifikacje rolnicze oraz co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadzącą przez ten okres osobiście to gospodarstwo. Natomiast zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników⁸ ilekroć w ustawie jest mowa o rolniku – rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkującą i prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia.

Projektowany art. 5 zastrzega, że strefa może być ustanowiona wyłącznie na gruntach stanowiących własność stron porozumienia (zawartego pomiędzy rolnikami oraz Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa – art. 4 ust. 2), Skarbu Państwa, jednoosobowej spółki Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego albo związku komunalnego lub będących w użytkowaniu wieczystym zarządzającego albo jednoosobowej spółki Skarbu Państwa. Ustanowienie strefy wymaga zgody podmiotów będących właścicielami gruntów nią objętych (nie doprecyzowano w jakiej formie zgoda ta ma być wyrażona). Projektowany art. 6 daje Ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa uprawnienie zniesienia strefy przed upływem okresu, na jaki została ona ustanowiona, lub połączenia stref.

Zgodnie z art. 7 projektu ustawy zarządzającym strefą jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Projekt rozszerza zakres zadań tego podmiotu. Do zadań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa jako zarządzającego należy prowadzenie, zgodnie z planem rozwoju strefy, regulaminem strefy i przepisami prawa, działań zmierzających do rozwoju działalności rolniczej prowadzonej na terenie strefy (art. 8 projektu ustawy). Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ustanawia plan rozwoju strefy, uwzględniając porozumienie. Plan rozwoju strefy określa w szczególności cele ustanowienia strefy, działania służące osiągnięciu tych celów oraz obowiązki zarządzającego dotyczące działań zmierzających do osiągnięcia celów ustanowienia strefy i terminy wykonania tych obowiązków. Ponadto, jak wynika z projektowanego art. 10 ust. 1, sposób wykonywania zarządu określa regulamin strefy. Zgodnie zaś z projektowanym art. 10 ust. 2 regulamin strefy wydaje zarządzający, tj. Krajowy

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 90.

Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Wydanie i zmiana regulaminu strefy wymagają zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Skutkiem wprowadzenia powyższych regulacji będzie m.in. rozszerzenie katalogu uprawnień przysługujących Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa, który będzie np. zarządzał strefą. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa będzie również wydawał regulamin strefy, jako zarządca, a wydanie i zmiana regulaminu strefy wymagać będą zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw rolnictwa. W tym zakresie kompetencje ministra zostaną rozszerzone.

Projektowany art. 11 określa, kto może prowadzić działalność w strefie [projekt ustawy wymienia 7 podmiotów, np. podmiot będący osobą fizyczną, jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, albo osobą prawną, która w ramach działalności rolniczej prowadzi gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej; podmiot będący grupą producentów rolnych uznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw⁹ albo organizacją producentów uznaną na podstawie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007¹⁰]. Nie jest jednak wiadome, czy przepis formułuje katalog przykładowy, czy też zamknięty.

Warto też zauważyć, że jednym z podmiotów są producenci wina w rozumieniu art. 2 pkt 23 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobach winiarskich¹¹, którzy wyrabiają wino lub moszcz z winogron pozyskanych wyłącznie z upraw winorośli wpisanych do ewidencji winnic położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o której mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy. Sformułowanie przepisu w ten sposób może być podstawą do podnoszenia zarzutu dyskryminacji w odniesieniu do podmiotów wyrabiających wino lub moszcz z winogron pozyskanych z upraw winorośli niewpisanych do ewidencji winnic położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższa kwestia wymaga pogłębionej analizy.

Zgodnie z projektowanym art. 12 ust. 1 w strefie dopuszcza się realizację

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1145.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 550.

inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem że nie jest sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ani uchwałą o utworzeniu parku kulturowego, a rada gminy podjęła uchwałę o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania. W kolejnym przepisie dookreślono, kiedy spełniony jest warunek niesprzeczności. Zgodnie z projektowanym art. 12 ust. 2 warunek niesprzeczności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest spełniony, jeżeli lokalizacja inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania będzie miała miejsce na terenach, dla których przewidziano kierunek zabudowy związanej z rolnictwem lub produkcją¹².

Zgodnie z art. 13 ust. 1 projektu ustawy inwestor zamierzający prowadzić działalność w strefie występuje, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania do właściwej rady gminy. Zgodnie z art. 13 ust. 2 projektu ustawy rada gminy podejmuje uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, albo odmowie ustalenia tej lokalizacji w terminie 60 dni od dnia złożenia przez inwestora wniosku, o którym mowa w ust. 1. Rada gminy, podejmując uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, bierze pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Dalsze regulacje projektu dotyczą wniosku, w tym wymogów jakie musi spełniać.

Biorąc pod uwagę projektowe przepisy należy przyjąć, że skutki ustawy będą odnosiły się do podmiotów mogących prowadzić działalność w strefie (por. art. 11 projektu ustawy) oraz do działalności rady gminy, wójta (burmistrza, prezydenta miasta) (por. art. 12 i 13 projektu ustawy). Jak wyjaśniono wyżej, inwestor zamierzający prowadzić działalność w strefie będzie bowiem zobowiązany do

¹² Jak wyjaśniono w uzasadnieniu do projektu ustawy „wymóg niesprzeczności inwestycji ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zapewnia, że planowane inwestycje w specjalnych strefach rolniczych będą zgodne z długofalową wizją rozwoju danego obszaru. Pozwoli to na harmonijny rozwój i integrowanie nowoczesnej produkcji rolnej z oczekiwaniami mieszkańców obszarów wiejskich. Umożliwi to również skoncentrowanie działań inwestycyjnych w obszarach, które są odpowiednie pod względem rolniczym, jednocześnie chroniąc te obszary przed nadmierną urbanizacją.”

wystąpienia, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania do właściwej rady gminy.

Skutkiem wprowadzenia ustawy będzie umożliwienie realizacji inwestycji niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego¹³. W tym kontekście mogą się pojawić wątpliwości w zakresie zachowania spójności z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁴ (zob. niżej).

Jak wynika z projektowanego art. 14 ust. 1, uchwała o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, wiąże organ wydający pozwolenie na budowę¹⁵.

Skutkiem wprowadzenia tego przepisu będzie związanie organu wydającego pozwolenie na budowę uchwałą o ustaleniu lokalizacji.

Artykuł 14 ust. 2 projektu ustawy stanowi, że w odniesieniu do określonej strefy rada gminy może podjąć więcej niż jedną uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1. Ponadto zgodnie z art. 14 ust. 3: „w przypadku, gdy na podstawie uchwały o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1, zostanie wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, pozostałe uchwały o ustaleniu lokalizacji, o których mowa w art. 12 ust. 1, wydane w odniesieniu do tego samego terenu wygasają”¹⁶. Jednocześnie w art. 14 ust. 4 wskazano, że: „ilekroć w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r., poz. 682, ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 1385, ze zm.) jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

¹³ Zob. ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, ze zm.).

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.

¹⁵ Zgodnie z art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725) przez pozwolenie na budowę należy rozumieć decyzję administracyjną zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego.

¹⁶ Należy odnotować, że zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2024 r. poz. 195) uchwała o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej wiąże organ wydający pozwolenie na budowę. Z art. 25 ust. 4 tej ustawy wynika, że w przypadku gdy na podstawie uchwały, o której mowa w ust. 1, zostanie wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, pozostałe uchwały wydane w odniesieniu do tego samego terenu wygasają. Por. art. 34 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, ze zm.), który stanowi, że: „1. Wejście w życie planu miejscowego powoduje utratę mocy obowiązującej innych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich części odnoszących się do objętego nim terenu. 1a. Wejście w życie planu ogólnego nie powoduje utraty mocy obowiązującej planów miejscowych. 2. Utrata mocy obowiązującej planu miejscowego nie powoduje wygaśnięcia decyzji administracyjnych wydanych na podstawie tego planu, z zastrzeżeniem art. 65 ust. 1 pkt 2 i ust. 2.”. Zob. też art. 65 tej ustawy.

rozumie się przez to także uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12. ust. 1. W przypadku realizacji inwestycji w strefie do wniosku o pozwolenie na budowę należy dołączyć uchwałę o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 12 ust. 1.”.

Ponadto na podstawie projektowanego art. 15 dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw¹⁷. Obecnie art. 2 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy stanowi, że: „Przepisu art. 1¹⁸ nie stosuje się do sprzedaży: nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych¹⁹, lub (...)„. Przepis ma otrzymać brzmienie: „nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych lub specjalnych stref rolniczych, lub (...)”. Konsekwencją wprowadzenia tej regulacji będzie nie stosowanie cyt. art. 1 także do specjalnych stref rolniczych.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji (BEOS) Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej²⁰. Jak wynika z konkluzji tej analizy, poselski projekt ustawy o specjalnych strefach rolniczych może zostać uznany za niezgodny z art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko²¹, art. 3 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko²² oraz art. 49 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W powyższej opinii zwrócono m.in. uwagę na to, że: „Mimo że w projekcie reguluje się szczegółowo takie zagadnienia jak opinie i uzgodnienia konieczne w procedurze ustalania lokalizacji inwestycji (art. 13 projektu), a także okoliczności, które rada gminy ma wziąć pod uwagę przy wydawaniu decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji (potrzeby i możliwości rozwoju gminy

¹⁷ Dz. U z 2022 r., poz. 507 i 1688 ze zm.

¹⁸ Zgodnie z art. 1 powołanej ustawy: „W okresie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy wstrzymuje się sprzedaż nieruchomości, ich części oraz udziałów we współwłasności nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.”.

¹⁹ Specjalne strefy ekonomiczne funkcjonują na podstawie cyt. wyżej ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych. Podstawą prawną istnienia w Polsce specjalnych stref ekonomicznych są też rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy, powołujące do życia poszczególne strefy. Szerzej zob. M. Rydlichowski, D. Wetoszka [w:] *Ustawa o specjalnych strefach ekonomicznych. Komentarz*, red. M. Rydlichowski, D. Wetoszka, Warszawa 2013, *passim*.

²⁰ *Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o specjalnych strefach rolniczych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko)*, opinia z 10 czerwca 2024 r., BEOS-WPEiM-1152/24.

²¹ Dz. Urz. UE L 26 z 28.1.2012, s. 1.

²² Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001, s. 30.

wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego [dalej jako „studium”]), nie przewiduje się tam przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.”.

W opinii podkreślono, że: „Artykuł 13 ust. 13 projektu przewiduje co prawda obowiązek przedłożenia przez wójta prognozy oddziaływania na środowisko, dokument ten nie stanowi jednak oceny oddziaływania inwestycji na środowisko – prognoza jest dokumentem sporządzanym na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i nie dotyczy planowanej inwestycji.”

Jednocześnie zwrócono uwagę, że: „art. 12 projektu dopuszcza realizację inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania niezależnie od ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Niezgodność z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie ma więc stanowić przeszkody w dopuszczeniu inwestycji do realizacji. Tymczasem, zgodnie z art. 59a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²³ (wdrażającej m.in. dyrektywę 2011/92), w przypadku stwierdzenia niezgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia. Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że projekt nie tylko nie przewiduje obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, ale też zakłada niestosowanie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.”.

Omawiany projekt był także przedmiotem opinii BEOS, sporządzonej w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu²⁴. W opinii tej wskazano, że projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej. Projekt nie jest więc projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.

²⁴ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projektu ustawy o specjalnych strefach rolniczych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu*, opinia z 10 czerwca 2024 r., BEOS-WPEiM-1153/24.

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

Projekt ustawy przewiduje utworzenie specjalnych stref rolniczych, jako narzędzia zwiększania konkurencyjności polskiego rolnictwa i ułatwiania prowadzenia nowych inwestycji. Jak podkreślają wnioskodawcy w uzasadnieniu do projektu ustawy, jest to nowatorski instrument i ma być kluczowym narzędziem wspierającym rozwój nowoczesnej produkcji rolnej w Polsce. Projekt zakłada skrócenie procedur administracyjnych i umożliwienie realizacji inwestycji bez konieczności wcześniejszego uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co zdaniem wnioskodawców, ma dać uczestnikom rynku rolnego większą elastyczność w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

W wyniku przeprowadzonej analizy mechanizmów wsparcia konkurencyjności rolnictwa państw największych beneficjentów Wspólnej Polityki Rolnej nie znaleziono mechanizmów wsparcia konkurencyjności rolnictwa analogicznych do zaproponowanych w projekcie ustawy.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projekt będzie miał wpływ przede wszystkim na:

- rolników, którzy będą zainteresowani ustanawianiem specjalnych stref rolniczych,
- osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej zainteresowane realizacją inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania na terenie specjalnych stref rolniczych,
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa,
- Radę Ministrów,
- ministra właściwego do spraw rolnictwa,
- wójtów, burmistrzów i prezydentów miast,
- rady gmin,
- osoby będące właścicielami nieruchomości graniczącymi ze specjalnymi strefami rolniczymi i mieszkające w sąsiedztwie takich stref.

V. Informacje o zakresie, czasie trwania i wynikach konsultacji

Projekt ustawy nie był poddany konsultacjom społecznym.

Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 29 maja 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (KRRP, NRA, KIG, KRIR, KZRKiOR, KRKGW, NSZZ"Ś"RI, ZZRS, RMiŚP, RDS i Lewiatan) oraz do opinii organizacji samorządowych.

Pismem z 5 czerwca 2024 r.²⁵ przedstawiono uwagi Związku Powiatów Polskich (ZPP). Związek Powiatów Polskich zauważył m.in., że projekt przewiduje, iż na terenie specjalnych stref rolniczych będą mogły być prowadzone inwestycje wbrew ustaleniom miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod warunkiem, że nie będzie sprzeczne to ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego. Zdaniem ZPP może być to nadmiarowe rozwiązanie, uderzające w ogólny system zagospodarowania przestrzennego. Podkreślono, że w Polsce jest duży problem z uchwalaniem MPZP, więc powinno dążyć się raczej do wzmacniania ich znaczenia, a nie wprowadzać kolejne wyjątki od ich stosowania. Związek Powiatów Polskich podał w wątpliwość, czy inwestycje w strefie naprawdę są tak kluczowe, że będą mogły niejako obchodzić założenia planów miejscowych? Podkreślono, że niedługo studia uwarunkowań zostaną zastąpione przez plany ogólne gmin, czego projekt ustawy nie bierze pod uwagę.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Projekt może wywołać zarówno negatywne (pomoc publiczna udzielana inwestorom w specjalnych strefach rolniczych), jak i pozytywne (zwiększenie wpływów podatkowych w wyniku nowej działalności gospodarczej) skutki finansowe dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Są one jednak niemożliwe do oszacowania z uwagi na:

- brak informacji na temat wielkości i struktury pomocy publicznej, którą można będzie udzielić podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie specjalnej strefy rolniczej (według projektodawców ma je określić

²⁵ <https://wartowiedziec.pl/zarzadzanie-przestrzenia/72785-specjalne-strefy-rolnicze-w-polsce-projekt-ustawy-w-sejmie>.

w drodze rozporządzenia Rada Ministrów) oraz stopnia jej wykorzystywania przez inwestorów,

- niemożność oszacowania liczby specjalnych stref rolniczych, które mogą zostać utworzone, oraz liczby i wartości inwestycji, które zostałyby realizowane w takich strefach.

Ta ostatnia kwestia zdeterminuje również wzrost kosztów funkcjonowania Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, który ma być podmiotem zarządzającym specjalnymi strefami rolniczymi.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Wnioskodawcy nie opisali wpływu projektowanych regulacji na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość, rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, ani nie przedstawili danych na temat ich skutków w wymiarze finansowym (pieniężnym). Wskazali jedynie, że specjalne strefy rolnicze będą sprzyjać konkurencyjności polskiej produkcji rolnej m.in. dzięki skróceniu procedur administracyjnych, eliminacji biurokratycznych przeszkód i stworzeniu warunków do efektywnego wykorzystywania nowoczesnych technologii, innowacji i najlepszych praktyk rolniczych.

Brak jest możliwości zweryfikowania tych założeń, gdyż jak słusznie wskazano w uzasadnieniu do projektowanej regulacji specjalne strefy rolnicze są nowym rozwiązaniem w polskim systemie prawnym. Jak już wskazano w pkt. VI opinii trudno jest określić, czy i ile takich stref powstanie oraz ile i jakich inwestycji zostanie w nich zrealizowanych – a tym samym jaki będzie ich wpływ na rozwój i konkurencyjność sektora przetwórstwa rolno-spożywczego, eksport polskich artykułów rolno-spożywczych i konkurencyjność całej gospodarki.

Projektowane regulacje mogą mieć negatywny wpływ na obywateli i gospodarstwa domowe posiadających nieruchomości graniczące ze specjalnymi strefami rolniczymi oraz osoby mieszkające w sąsiedztwie takich stref. Umożliwią one bowiem realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (np. związanych z produkcją zwierzęcą) w miejscach, które w aktach planowania przestrzennego gmin nie są przeznaczone na taką działalność. Może to negatywnie oddziaływać na sąsiednie nieruchomości i ich mieszkańców m.in. w wyniku emisji zanieczyszczeń, hałasu, przykrych zapachów czy znaczące przekształcenie krajobrazu. Przyjęcie projektu, wbrew temu co napisali w jego uzasadnieniu

projektodawcy, może zatem powodować konflikty społeczne, zwłaszcza na terenach podmiejskich, na których mieszka dużo osób pracujących w miastach. Może on także prowadzić do spadku wartości nieruchomości sąsiadujących ze strefami.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Projekt ustawy wprowadza nowe rozwiązania, w związku z czym zakłada zmianę obciążeń regulacyjnych. Obciążenia te w ogólności dotyczą utworzenia stref, zarządzania nimi oraz warunkami prowadzenia na ich terenie działalności rolniczej. Ponadto obciążenia regulacyjne wiążą się z koniecznością ustanowienia planu rozwoju strefy. Dotyczyć będą także pomocy publicznej, której będzie można udzielić podmiotowi prowadzącemu działalność rolniczą lub przetwórczą na terenie strefy. Jeśli cel ustawy zostanie osiągnięty i utworzone zostaną nowe miejsca pracy, to również w tym zakresie powstaną nowe obciążenia regulacyjne.

IX. Wpływ na rynek pracy

Brak jest możliwości oceny, czy i w jakim stopniu projektowane rozwiązania będą miały wpływ na poziom zatrudnienia w gospodarce. Będzie to zależało od liczby utworzonych specjalnych stref rolniczych oraz tego, czy realizowane w strefach inwestycje będą całkowicie nowymi projektami czy też projektami, które zostałyby tylko przeniesione na teren stref, tj. zostałyby zrealizowane również w przypadku braku możliwości skorzystania przez inwestorów z tego rozwiązania. W pierwszym wypadku wpływ projektowanych rozwiązań na rynek pracy będzie pozytywny, a w drugim – neutralny.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Dopuszczenie na terenie specjalnych stref rolniczych realizacji inwestycji niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może negatywnie wpływać na ład przestrzenny w miejscowościach, w których zostaną utworzone.

Brak obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji realizowanej w specjalnych strefach rolniczych na środowisko²⁶ może negatywnie wpływać na

²⁶ Zob. opinia BEOS-WPEiM-1152/24, s. 4.

powietrze, wody i gleby oraz na formy ochrony przyrody na terenie takich stref oraz w ich sąsiedztwie.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 16 projektu ustawy ma ona wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt nie przewiduje przeprowadzenia ewaluacji.

Autorzy:

dr Daniela Wybrańczyk (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Adrian Grycuk (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

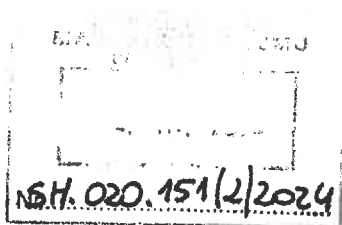
Kaja Krawczyk (pkt III)
specjalista w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Jarosław Sachajko
Przedstawiciel wnioskodawców

Warszawa 17.10.2024

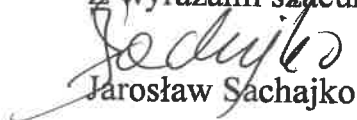
Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo dotyczące uzupełnienia uzasadnienia poselskiego projektu ustawy o specjalnych strefach rolniczych SH-020-151/24 zgodnie z wymogami art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu, przesyłam wymagane informacje.

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na sytuację mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Projekt wpłynie na przedsiębiorców, szczególnie z sektora rolno-spożywczego, w wyniku ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej na terenie określonych stref. Spowoduje to zmniejszenie obciążeń przedsiębiorców przy jednoczesnym zmniejszeniu konfliktów społecznych związanych z prowadzeniem określonej działalności.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Z wyrazami szacunku

Jarosław Sachajko

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-NP.020.156.13.2024

Data wpływu 24.10.24

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁĄCUBSKI

Krzysztof Maciejewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PIŚKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBZESKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosaj
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trełka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
Or.A.0531/126/24 L.dz. 82-WP. 020.156.1.2024 Warszawa, 5 czerwca 2024 roku
Data wpływu 13.06.2024

SEKRETARIAT Z-OY SZEFA KS

L.dz. DS. 1804. 258.2024

Data wpływu 12.06.2024

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie wydania opinii o poselskim projekcie ustawy o specjalnych strefach rolniczych (numer SH.020.151.2024, dalej także jako „Projekt”) przedstawiam uwagi Związku Powiatów Polskich.

1. Kwestia ład przestrzennego

Projekt przewiduje, że na terenie specjalnych stref rolniczych będą mogły być prowadzone inwestycje wbrew ustaleniom miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem, że nie będzie sprzeczne to ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uchwałą o utworzeniu parku kulturowego (art. 12). W naszym odczuciu może być to nadmiarowe rozwiązanie, uderzające w ogólny system zagospodarowania przestrzennego. W Polsce jest duży problem z uchwalaniem MPZP, więc powinno dążyć się raczej do wzmacniania ich znaczenia, a nie wprowadzać kolejne wyjątki od ich stosowania.

Oczywiście, Projekt opiera się w tej mierze na specustawie mieszkaniowej (Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących), skąd praktycznie bezpośrednio wzięto przepisy dotyczące uchwalenia przez radę gminy uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji. Niemniej jednak, pozostaje pytanie czy jest to właściwa droga. Jakkolwiek rozumiemy założenia projektu, tak powinno to zostać wyjaśnione w uzasadnieniu szerzej. Czy inwestycje w strefie naprawdę są tak kluczowe, że będą mogły niejako obchodzić założenia planów miejscowych?

Na marginesie, należy zauważyć, że niedługo studia uwarunkowań zostaną zastąpione przez plany ogólne gmin, czego Projekt zupełnie nie bierze pod uwagę. Nie tłumaczy też czy inwestorem mogą być jedynie podmioty z projektowanego art. 11.

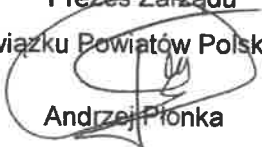
2. Rolnicy - wnioskodawcy

Projekt ustawy posługuje się pojęciem „rolnik” w kontekście wnioskodawców ustanowienia strefy. Nie jest to jednak pojęcie zdefiniowane jednoznacznie prawnie, a Projekt nie przewiduje słowniczka pojęć. W polskim systemie prawnym może chodzić m.in. o:

- 1) rolnika indywidualnego w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego;
- 2) rolnika w rozumieniu art. 6 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu rolników;
- 3) producentów rolnych, których definiują różne akty prawne m.in. ustawa o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności lub ustawa o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Być może rolnikiem w rozumieniu Projektu miałby być podmiot określony w projektowanym art. 11, ale nie jest to wskazane wprost. Wtedy też jednak rolnikiem byłyby podmioty zbiorowe, co nie sprzyja jasności przepisów.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Piłonka

ZWRP_uwagi_poselski projekt ustawy - o specjalnych strefach rolniczych

woj. mazowieckie.zip SKM_C45824053111200.002.pdf SPS-WP.020.156.2024.pdf

Pan Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA...

L.dz. DS. 1804. 261 WM

Data wpływu 12. 06. 2024

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 31 maja br. w sprawie przedłożenia uwag do poselskiego projektu ustawy - o *specjalnych strefach rolniczych*, Związek Województw RP przekazuje w załączeniu uwagi otrzymane z województwa mazowieckiego.

Z poważaniem

Karolina Przesmycka

Biuro ZWRP

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP. 020.156. 8. 2024

Data wpływu 13. 06. 24 r.

Związek Województw RP

ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa

Phone +48 (22) 831 14 41, Mobile +48 797 300 307

www.polskieregiony.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
Departament Organizacji
ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa
Telefon: 22-59-79-672, prawny@mazovia.pl

25^{lat} Mazowsze

Warszawa, 11 czerwca 2024 roku

OR-PL-III.0821.172.2024.RS

Pan
JAKUB MIELCZAREK
Dyrektor Biura Związku
Województw RP

e-mail: l.sztramska@zwrp.pl

Dotyczy: uwag do poselskiego projektu ustawy – o specjalnych strefach rolniczych (KP PiS)

Szanowny Panie Dyrektorze!

Nawiązując do pisma przesłanego drogą elektroniczną w dniu 3 czerwca 2024 roku dotyczącego prośby o zgłaszanie ewentualnych uwag do poselskiego projektu ustawy – o specjalnych strefach rolniczych (KP PiS), w załączeniu przekazuję uwagi do przedmiotowego dokumentu.

Z poważaniem
Z up. Marszałka Województwa
Mazowieckiego

Grzegorz Jaworski
Kierownik Wydziału Legislacyjnego
podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

Załączniki:

1. uwagi do poselskiego projektu ustawy – o specjalnych strefach rolniczych (KP PiS)

Sprawę prowadzi:

Renata Słonecka
Telefon: 225979669
renata.slonecka@mazovia.pl

Informacja o projekcie:

Tytuł	Poselski projekt ustawy o specjalnych strefach rolniczych (KP PiS)
Projekt z dnia	

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1.	Uwaga ogólna	Przedmiotowy projekt, w zapisach dotyczących lokalizacji i procedur ustanowienia specjalnych stref rolniczych, odnosi się do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, które przestaną obowiązywać w chwili uchwalenia przez gminę planu ogólnego lub z dniem 31 grudnia 2025 r. Ponadto, w projektowanej ustawie nie wspomniano o planach ogólnych gmin, w których według ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyznacza się tzw. strefy planistyczne, również związane z produkcją rolniczą.	Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tracą ważność z chwilą uchwalenia planu ogólnego gminy lub miasta albo z końcem 2025 roku. Obecnie w całej Polsce trwają prace nad sporządzeniem planów ogólnych gmin. W związku z czym przypisywanie specjalnej strefie rolniczej zgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stoi w sprzeczności z ww. nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i może powodować, że inwestycje w specjalnych strefach będą powstawały na podstawie nieobowiązujących dokumentów i niezgodnie z zapisami planu ogólnego, który zastępuje studium.

2.	Art. 12	Wątpliwości budzi propozycja przepisu zawarta w art. 12, na mocy którego dopuszcza się realizację inwestycji w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a jedynie zgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Realizacja inwestycji niebędących inwestycjami celu publicznego (w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami) z wyłączeniem ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i pominięciem planów ogólnych gmin, a jedynie w oparciu o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, które najpóźniej w dniu 31 grudnia 2025 r. przestaną obowiązywać, wydaje się być niezasadna.	Mając na uwadze fakt, iż użytki rolne w Polsce zajmują około 60% powierzchni kraju, a produkcja większości artykułów żywnościowych, zarówno w Województwie Mazowieckim jak i w całej Polsce, przekracza zapotrzebowanie na jej spożycie, wydaje się, że przedkładanie inwestycji związanych z produkcją artykułów rolno-spożywczych oraz procedur ich lokalizacji ponad zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w celu ich ułatwienia, jest niezasadne.
3.	Art. 12 ust. 1	Brak przepisów dotyczących ochrony gruntów leśnych położonych w granicach specjalnych stref rolniczych.	Przedstawiony projekt ustawy o specjalnych strefach rolniczych nie zawiera żadnych przepisów dotyczących ochrony gruntów rolnych i leśnych na terenie takich stref. W szczególności proponowane postanowienia dają możliwość obchodzenia ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawy o lasach oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i umożliwiają realizację inwestycji na gruntach rolnych i leśnych bez konieczności uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych) lub zgody na zmianę lasu na użytek rolny (art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach). Wprowadzenie proponowanych przepisów w obecnym kształcie może prowadzić do nadużyć, konfliktów i powstawania stref rolno-przemysłowych charakteryzujących się intensywną wielkopowierzchniową zabudową ingerującą w rolniczą przestrzeń produkcyjną i krajobraz. W istocie gospodarowanie gruntami rolnymi

			i leśnymi na cele budowlane, np. składów i magazynów na obszarze takich stref będzie wyłączone spod obecnej kontroli, co będzie skutkować utratą cennych przyrodniczo terenów i zaburzeniem ładu przestrzennego.
4.	Art. 16	Brak przepisów przejściowych i krótkie vacatio legis.	Ustawa nie zakłada żadnych przepisów przejściowych ani dostosowujących, a krótkie vacatio legis w przypadku takich zmian uniemożliwia adresatom przedmiotowych przepisów na zapoznanie się z ich treścią.

Z poważaniem
z up. Marszałka Województwa Mazowieckiego

Grzegorz Jaworski
Kierownik Wydziału Legislacyjnego
podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-WP.020.156.12.202*

Data wpływu *04.07.2024*

KRIR/JM/216/2024
SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. *DS.1804.250.2024*
Data wpływu *2.07.2024*

Warszawa, *11.06.2024* r.

Pan Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pismem z dnia 31 maja 2024 r., znak: SPS-WP.020.156.5.2024, przy którym przekazano do konsultacji publicznych *posełski projekt ustawy o specjalnych strefach rolniczych*, uprzejmie informuję, co następuje.

Generalnie popierając sam zamysł projektu ochrony obszarów wiejskich, gdzie prowadzona jest produkcja rolnicza, która często jest oprotestowywana przez mieszkańców wsi niezwiązanych z rolnictwem, zgłaszamy poniżej uwagi.

Zgodnie z zapisami projektu specjalna strefa rolnicza (skrót *ssr*) ma powstawać w drodze rozporządzenia ministra ds. rolnictwa na wniosek minimum 5 rolników oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Rolnicy i KOWR muszą zawrzeć porozumienie, w którym określą zakres planowanych przedsięwzięć. Do strefy wchodzić mają zarówno grunty rolników, jak i KOWR. Strefą ma zarządzać KOWR.

Zgodnie z ustawą celem powstania *ssr* ma być:

- 1) przyspieszenie procedur na budowanie obiektów rolnych
- 2) zwiększenie konkurencyjności polskiej produkcji
- 3) rozwój eksportu
- 4) zwiększenie możliwości przetwarzania polskich produktów
- 5) tworzenie nowych miejsc pracy

Już na wstępie analizy projektu nasuwa się tożsamość *ssr* do obecnie już funkcjonujących specjalnych stref ekonomicznych (*sse*), które regulują powstawanie *sse* do prowadzenia działalności gospodarczej. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i orzeczeniami sądów niejednokrotnie działalność rolnicza jest kwalifikowana jako działalność gospodarcza (odpowiada definicji działalności gospodarczej z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Jednak definicja działalności rolniczej jest różna w zależności od przepisów. Ten projekt nie określa wprost, co rozumie jako prowadzenie działalności rolniczej.

W rozumieniu projektu ustawy „rolnik” to nie rolnik indywidualny, a szeroki zakres podmiotów wymienionych w art. 11 m.in, osoba fizyczna lub prawna prowadząca

gospodarstwo rolne lub dział specjalny, grupa producentów rolnych, podmiot prowadzący działalność gospodarczą w zakresie rolnictwa, producent wina, spółdzielnia rolników, podmiot wymieniony w art. 7 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, spółka handlowa.

Projekt nie precyzuje sposobu funkcjonowania takich stref i pozostawia uregulowanie tego w regulaminie strefy. Art 12 projektu mówi o możliwych działaniach podejmowanych w strefie np. inwestycje w zakresie produkcji artykułów rolno-spożywczych, ich składowania lub konfekcjonowania.

Proponowana forma powstawania ssr nie wydaje się słuszna. W Polsce występuje tzw. głód ziemi, a proponowana forma zapewnia KOWR bezprzetargowe rozdysponowanie gruntów. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa podstawową formą rozdysponowania mienia znajdującego się w dyspozycji KOWR jest „w pierwszej kolejności wydzierżawienie albo sprzedaż nieruchomości rolnych na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych”.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH
SZMULEWICZ